

Företagande i förändring

En rapport från Visma
2012

INNEHÅLL

Rekordmånga nya företag 2011	2
Unga sköter hår, äldre sköter skog	2
Aktiebolag populäraste företagsformen	3
Stockholm har starkast utveckling	3
Kvalitet viktigare än pris vid inköp	4
Småföretagare utsatta för bluffakturor	4
Kommunernas outsourcing ökar	5
Företag lägger ut allt fler uppdrag	5
Staten bättre som kund än riskkapitalist	5
Användbarhet styr val av affärssystem	6
Kontroll på den ekonomiska oron	6

Nytt företagande skapar framtidens näringsliv

För ett par år sedan gjorde vi på Visma en undersökning bland småföretagare från hela landet. Avsikten var att ta reda på hur det egentligen är att vara företagare.

Det visade sig bland annat att två tredjedelar, 65 procent, tyckte att företagandet hade höjt deras livskvalitet.

Detta överraskade en del. Att driva eget är ju tufft och kanske till och med krångligt, hur kan det göra livet bättre?

De många svaren på funderingar av det slaget fanns i undersökningen. Att kunna styra sin egen tid, vara sin egen chef, förverkliga en affärsidé och att få arbeta med det som man tycker är roligt

visade sig vara de främsta drivkrafterna bakom det egna företagandet.

Bara en av tio hade startat för att kunna tjäna mer pengar och lika många – eller få – hade valt företagande efter påtvingad arbetslöshet.

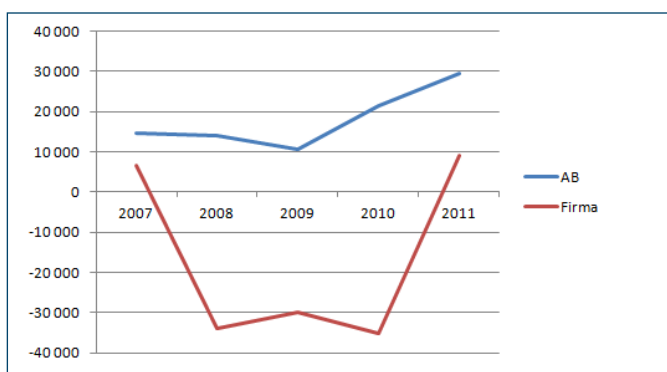
Med tanke på att merparten av framtidens nya jobb kommer att finnas i företag, som i dag är små och nya, är det inte oviktigt att veta hur det ser ut hos dem i dag.

Men det sker stora förändringar i andra delar av näringslivet också, liksom det gör i den offentliga förvaltningen.

På Visma vill vi hela tiden lära oss mer om våra tiotusentals kunders vardag – i privat såväl som i offentlig verksamhet. Det gör vi dels i våra många dagliga kundkontakter, dels genom undersökningar.

I den här rapporten har vi samlat en del av våra undersökningar det senaste året men också annan intressant statistik.

Delad kunskap är bra kunskap. Håll till godo!

Källa: Bolagsverket. Sammanställning: Visma.

Fler nya företag, färre avregistrerade

De senaste åren har registreringen av nya företag ökat, men eftersom antalet avregistrerade företag varit ännu fler har det inte blivit något nettotillskott. 2011 vände trenden. Nettoökningen blev 38 347 aktiebolag och enskilda näringsidkare.

 VISMA®
The efficiency experts

Rekordmånga nya företag startade 2011

Det blev rekordnotering för antalet nya företag i landet under 2011. Drygt 69 000 företag registrerades och andelen aktiebolag har aldrig tidigare varit så stor.

Aktiebolagen svarade för merparten av nyregistreringarna – en effekt av att kravet på aktiekapitalets minsta storlek sänktes från 100 000 kronor till 50 000 kronor våren 2010 samt att revisionsplikten för mindre bolag avskaffades i slutet av 2010.

Sju av tio nya företag 2011 var aktiebolag. Registreringarna ökade från 34 708 till 43 959 i en jämförelse mellan de båda senaste åren. Så många aktiebolag har aldrig tidigare registrerats i landet.

Årsökning med 6,5 procent

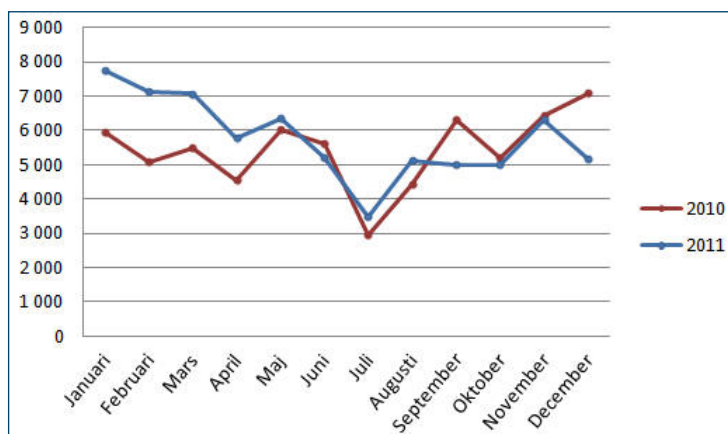
Även när det gäller den totala nyregistreringen i de fyra vanligaste företagsformerna; aktiebolag, enskild näringsidkare, handelsbolag och kommanditbolag blev 2011 ett rekordår. Totalt 69 295 nya företag innebar en ökning med 6,5 procent jämfört med det tidigare rekordåret 2010.

Däremot gav december en svag avslutning på året. Orsaken var bland annat att regelförändringarna under 2010 gav en toppnotering för det samlade nyföretagandet på 7 079 nyregistreringar året innan. 2011 bidrog december med mer blygsamma 5 174 nya företag, vilket gav ett minusfall på 26,9 procent.

Tre starka län i topp

Jämtland, Värmland och Halland svarade för de största ökningarna under 2011 med drygt 18, 15 respektive 12 procent. Svagast utveckling hade Kalmar län, Kronobergs län och Gävleborgs län. Dessa tre noteras för de enda negativa resultaten bland de 21 länen med minus på 3,6, 2,3 respektive 0,6 procent.

Stockholm svarade liksom tidigare för det största antalet nya företag och den största andelen nyregistreringar. Vart tredje nytt företag i landet (34 procent) startades i Stockholm.

Utveckling nya företag 2011

Jämtlands län	+ 18,3%
Värmlands län	+ 15,5%
Hallands län	+ 12,6%
Jönköpings län	+ 11,4%
Örebro län	+ 10,1%
Södermanlands län	+ 9,5%
Västerbottens län	+ 9,1%
Västmanlands län	+ 8,7%
Västernorrlands län	+ 8,5%
Stockholms län	+ 8,3%
Gotlands län	+ 7,7%
Blekinge län	+ 6,5%
Östergötlands län	+ 5,4%
Norrbottnens län	+ 4,8%
Skåne län	+ 4,4%
Dalarnas län	+ 3,4%
Västra Götalands län	+ 3,3%
Uppsala län	+ 2,9%
Gävleborgs län	- 0,6%
Kronobergs län	- 2,3%
Kalmar län	- 3,6%
Hela landet	+ 6,5%

Källa: Bolagsverket. Sammanställning: Visma.

Två företag på varje företagare

Enligt Statistiska Centralbyrån fanns det 436 000 aktiva företag i meningen arbetsgivare och egenföretagare 2010. Det blir knappt hälften av 964 000 registrerade företag.

Av de aktiva företagen är 98 procent i storleken 0-20 anställda, det vill säga 427 000. Av dessa företagare är var och en i genomsnitt registrerad på två företag. Då blir det cirka 214 000 egentliga företagare kvar. Bland dessa har Visma 56 procents marknadsandel på bokföringslösningar.

Unga sköter hår, äldre sköter skog

Andelsmässigt ökar företaget för närvarande mest bland pensionärer och unga.

På tio år har det blivit dubbelt så vanligt att pensionärer startar eget.

En undersökning som Visma lät TNS Sifo göra visade dessutom att fyra av tio personer i åldern 50 till 60 år kunde tänka sig att starta eget när de nått pensionsåldern.

Att driva eget företag är också populärt bland yngre människor. Åldersgruppen upp till 25 år svarar för mer än en fjärdedel av alla nya enskilda firmor och totalt sett är 40 procent av alla enskilda näringsidkare yngre än 25 eller äldre än 65.

När det gäller branscher som unga och äldre driver företag i är dock skillnaderna stora. De äldre satsar i första hand på yrkesområden, där de kan använda kunskaper från ett långt yrkesliv. De unga ger sig ofta i kast med utmaningar på mer äventyrliga områden.

Pensionärernas topplista

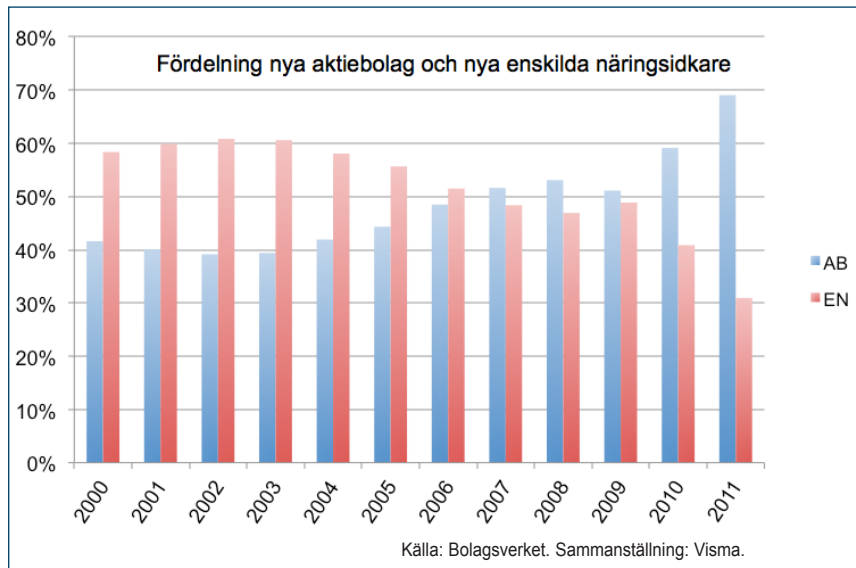
1. Organisationskonsultande
2. Skogsförvaltning
3. Blandat jordbruk
4. Byggnadskonst
5. Redovisning och bokföring
6. Litterärt/konstnärligt skapande
7. Teknisk industrikonst
8. Juridik, ekonomi, vetenskap
9. Energi- och miljökonst
10. Byggnadssnickeriarbeten

De ungas topplista

1. Hårvård
2. Dataprogrammering
3. Artistisk verksamhet
4. Skönhetsvård
5. Litterärt/konstnärligt skapande
6. Konsumenttjänster
7. Restaurangverksamhet
8. Kroppsvård
9. Byggnadssnickeriarbeten
10. Grafisk design

Källor: UC och Bolagsverket. Sammanställning: Visma.

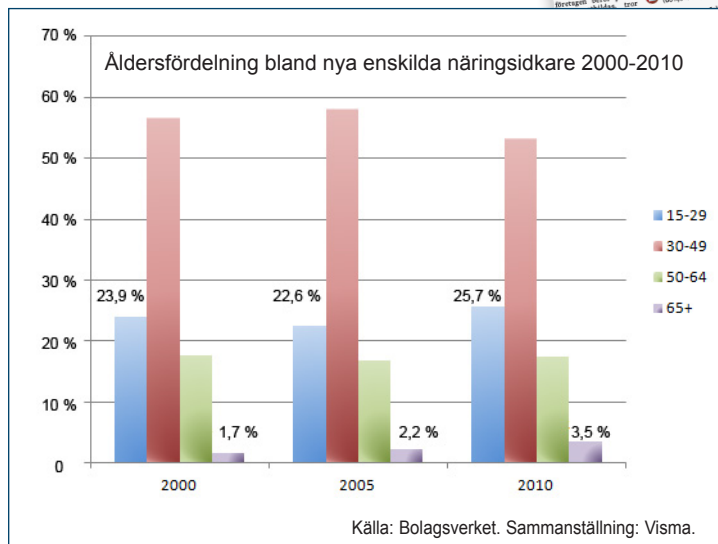
Aktiebolag den populäraste företagsformen

Sju av tio nya företag är aktieföretag

Aktieföretagen svarar numera för merparten av nyregistreringarna. Förändringen är en direkt effekt av att kravet på aktiekapitalets minsta storlek sänktes från 100 000 kronor till 50 000 kronor den 1 april 2010 samt att revisionsplikten för mindre bolag avskaffades den 1 november samma år. Därmed minskade intresset för att välja företagsformen enskild näringsidkare dramatiskt.

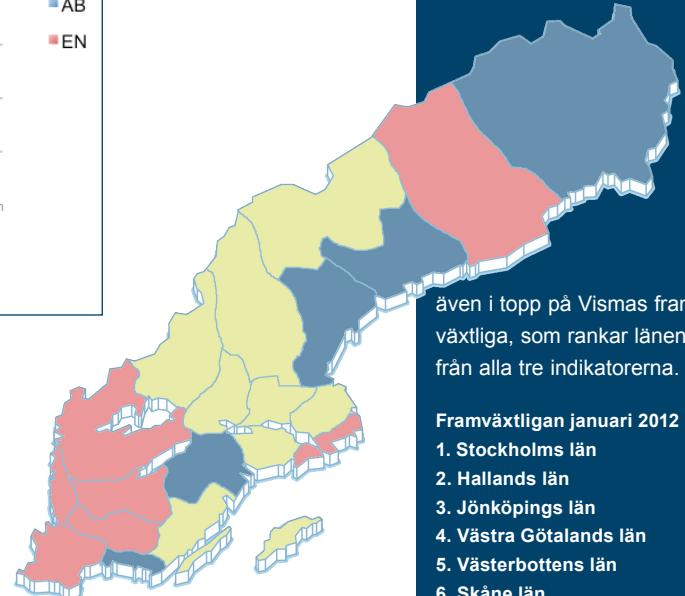
Unga och pensionärer vanliga nyföretagare

På tio år har det blivit dubbelt så vanligt att pensionärer startar eget. Även de ungas andel av nyföretagandet ökar. De här trenderna har fått stor uppmärksamhet i media.

Stockholm har starkast utveckling

Stockholms län svarar för en tredjedel av nyföretagandet och hade också det största antalet nyregistreringar per tusen invånare 2011. När tillgången på lediga arbeten samt arbetslöshet vägs in hamnar Stockholm

även i topp på Vismas framväxtliga, som rankar länen utifrån alla tre indikatorerna.

Framväxtliga januari 2012

1. Stockholms län
2. Hallands län
3. Jönköpings län
4. Västra Götalands län
5. Västerbottens län
6. Skåne län
6. Uppsala län
8. Kalmar län
8. Kronobergs län
8. Jämtlands län
11. Gotlands län
11. Dalarnas län
13. Örebro län
13. Västmanlands län
15. Södermanlands län
16. Värmlands län
17. Östergötlands län
18. Norrbottens län
19. Gävleborgs län
19. Västernorrlands län
21. Blekinge län

Nya företag per 1 000 invånare

1. Stockholms län 17,8
2. Hallands län 11,8
3. Jämtlands län 11,4
4. Skåne län 11,3
5. Västra Götalands län 10,8
6. Gotlands län 10,5
7. Uppsala län 10,2
8. Dalarnas län 9,3
9. Västmanlands län 9,0
9. Värmlands län 9,0
11. Södermanlands län 8,9
12. Västerbottens län 8,7
12. Jönköpings län 8,7
14. Västernorrlands län 8,6
15. Örebro län 8,3
16. Östergötlands län 8,2
17. Gävleborgs län 8,1
18. Kronobergs län 8,0
19. Blekinge län 7,9
20. Norrbottens län 7,8
21. Kalmar län 7,7

Kvalitet viktigare än pris vid inköp

Mer än fyra av tio små och medelstora företag, 43,3 procent, anger kvalitet som det viktigaste kriteriet när företaget gör sina inköp. Det visar Vismas affärsbarometer, som bygger på två stora enkäter till små och medelstora företag 2011.

Trots dystra konjunkturprognoser under hösten 2011 är kvalitet fortsatt det viktigaste inköpskriteriet för företagen. Andelen som sätter kvalitet främst ökade till och med från mätningen på våren till den under hösten. Samtidigt minskade andelen företagare som anger pris som det viktigaste kriteriet.

– Att allt fler företag sätter hög kvalitet före lågt pris tyder på att företagarna inte upplever att det egna företaget kommer att påverkas särskilt mycket av det rådande konjunkturläget, säger Henrik Salwén, vd för Visma Advantage, som hjälper små och medelstora

företag att effektivisera sina inköp.

Miljön lågprioriterad

Miljöaspekter är minst avgörande när små och medelstora företag gör sina inköp. Bara 1,2 procent av företagen angav miljön som det viktigaste kriteriet vid beslut om inköp.

– Med tanke på hur viktiga miljöfrågorna är för allt fler konsumenter är det märkligt att inte fler företag lägger större vikt vid gröna inköp, säger Henrik Salwén.

I undersökningen fick företagen ange ett av sex kriterier som det viktigaste vid inköp till det egna företaget. Svaren fördelade sig på följande sätt:

Inköpskriterier	Hösten 2011	Våren 2011
Pris	30,2%	32,5%
Kvalitet	43,3%	34,7%
Snabb leverans	10,0%	9,5%
Miljö	1,2%	1,5%
Enkelt att beställa	8,8%	11,5%
Annat	6,4%	10,4%
Antal svar	1 607	1 646

Vismas affärsbarometer bygger på två enkäter som genomfördes i oktober respektive i april bland drygt 6 500 små och medelstora företag i Sverige. Enkätsvaren är en indikator på framtidstron bland små och medelstora företag. Företagen ombads ta ställning till följande fråga: "Vilket är det allra viktigaste kriteriet när företaget gör inköp?"

Småföretagare hårt utsatta av bluffakturor

Trycket mot landets småföretagare från fakturabedragare är fortsatt hårt. Det visar både en företagsenkät som Visma gjort och årsstatistiken från Brottsförebyggande rådet (BRÅ).

Enligt BRÅ anmäldes 16 977 fall av bedrägerier med hjälp av bluffakturor, en ökning med 29 procent från 2010 till 2011. Det var den brottstyp som ökade mest – tillsammans med fick- och cykelstölder.

I Vismas undersökning 2011 svarade drygt sex av tio ja på frågan "Har ditt företag fått bluffakturor de senaste tre månaderna?"

Utveckling av bedrägeri med bluffaktura från 2010 till 2011			
Uppsala län	+ 330%	Dalarnas län	+ 11%
Kronobergs län	+ 122%	Västmanlands län	+ 7%
Skåne län	+ 92%	Hallands län	+ 4%
Västerbottens län	+ 83%	Västernorrlands län	+ 3%
Blekinge län	+ 67%	Kalmar län	- 3%
Värmlands län	+ 66%	Norrbottnens län	- 11%
Södermanlands län	+ 56%	Jönköpings län	- 23%
Östergötlands län	+ 42%	Örebro län	- 27%
Västra Götalands län	+ 37%	Jämtlands län	- 51%
Stockholms län	+ 17%	Gävleborgs län	- 93%
Gotlands län	+ 11%		

Källa: Brottsförebyggande rådet

Optimism om försäljning och inköp

Trots ett osäkert konjunkturläge tror fyra av tio små och medelstora företag på ökad försäljning första halvåret 2012.

Bara ett av sju befarar minskad försäljning, enligt Vismas affärsbarometer.

Undersökningen visar att 43 procent av företagen väntar sig ökad försäljning, 40 procent tror på oförändrad försäljning och 15 procent spår att försäljningen kommer att minska. De mest optimistiska företagen finns i Östergötland och Västerbotten, medan företagen i Kalmar län är mest pessimistiska.

Småföretagen är något mindre optimistiska när det gäller deras inköp. 30 procent bedömer att de kommer att öka sina inköp under det kommande halvåret, 18 procent svarar att de kommer att minska dem medan 50 procent bedömer att inköpen kommer att vara oförändrade. När det gäller inköpen är det företagen i Norrbotten och Östergötland, som tror på störst ökning.

Kommunernas outsourcing ökar

En undersökning från Visma visar att det blir allt vanligare att kommuner låter ett externt företag sköta intern administration. Mer än var fjärde kommun outsourcar i dag någon del av administrationen. Av dem anger närmare fyra av tio att de kommer att outsourca mer under det närmaste året.

– Lågkonjunkturen påverkar även kommunerna. Genom att lägga ut intern administration på externa företag kan kommunen enklare dimensionera verksamheten till behoven utan att behöva säga upp eller nyanställa, säger Magnus Hedlund, vd

för Visma Services.

Ingen av kommunerna tror att behovet kommer att minska. Även de som inte anlitar extern hjälp i dag anger att det kommer att finnas ett behov under det närmsta året. 16 procent av dem anger att kommunens behov av outsourcingtjänster kommer att öka.

Vill spara pengar

Den vanligaste orsaken till att kommunerna väljer att outsourca en del av administrationen är att minska på kostnaderna följt av att rätt kompetens saknas inom organisationen. Bland de kommuner som inte outsourcar anger tre av tio att

man vill ha kontroll över hela verksamheten. 14 procent uppger att de aldrig har funderat på möjligheten att ta in extern hjälp.

– För en liten kommun kan det vara både svårt och dyrt att hitta personal med rätt kompetens. Ofta är det mer kostnadseffektivt att outsourca en del av verksamheten till specialister, säger Magnus Hedlund.

Av kommuner som lägger ut en del av administrationen på externa leverantörer anger närmare hälften att de outsourcar IT-verksamhet. Cirka tre av tio kommuner outsourcar rekrytering och lönehantering.

Företag lägger också ut uppdrag

Inte bara kommuner utan också företag väljer att outsourca. Visma frågade 2 900 små och medelstora företag. Med en svarsfrekvens på drygt 10 procent blev resultaten så här.

Fem vanligaste verksamheterna som företag valt att outsourca

1. IT	40%
2. Lönehantering	38%
3. Telefonväxel	32%
4. Fakturering	19%
5. Reception	18%

De fem viktigaste orsakerna till att företag outsourcar

1. Saknar rätt kompetens inom organisationen	39%
2. Mer tid till annat	38%
3. Minska kostnaderna	34%
4. Vill slippa anställa egen personal	32%
5. Vill höja kvaliteten på verksamheten	22%

De fem viktigaste orsakerna till att företag inte outsourcar

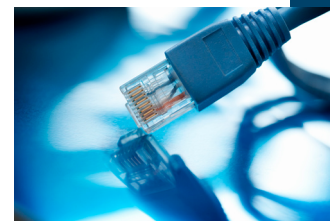
1. Vill ha kontroll över hela verksamheten	58%
2. Vill ha hela verksamheten på en och samma plats	32%
3. Räknar med att det blir dyrare	25%
4. Vill inte behöva säga upp befintlig personal	13%
5. Har aldrig funderat på den möjligheten	12%

Staten bättre som kund än som riskkapitalist

Fyra av tio småföretagare tycker att staten gör bättre nytta genom att köpa från mindre företag än att förse dem med riskkapital. Det visar en undersökning från Visma med anledning av ett löfte i regeringens höstbudget 2011 om att det ska bli lättare att få riskkapital.

Frågan "På vilket sätt tycker du att staten ska stödja innovativa småföretag" ställdes 26-28 september 2011 via nyhetstjänsten Visma Infoline. De 440 svaren fördelade sig så här:

"Med riskkapital"	30,2%
"Köpa från dem"	39,9%
"Inte alls"	29,9%

Vismas outsourcingbarometer 2011 om kommunernas överväganden		
Tror du att kommunen under de kommande tolv månaderna kommer att outsourca mer eller mindre?		
Outsourcar i dag någon del av administrationen	Ja (27%)	Nej (70%)
Mycket mer	3%	0%
Något mer	34%	16%
Oförändrat	60%	71%
Något mindre	0%	
Mycket mindre	0%	
Vet ej/Vill inte svara	3%	13%
De fem viktigaste orsakerna till att kommuner outsourcar		
1. Vi vill minska kostnaderna	53%	
2. Vi saknar rätt kompetens inom organisationen	47%	
3. Vi vill höja kvaliteten på verksamheten	31%	
4. Vi vill få mer tid till annat	22%	
5. Vi vill slippa anställa egen personal	16%	
De fem viktigaste orsakerna till att kommuner inte outsourcar		
1. Vi vill ha kontroll över hela verksamheten	27%	
2. Vi har aldrig funderat på den möjligheten	14%	
3. Det känns fel av principiella/ideologiska skäl	10%	
4. Vi räknar med att det blir dyrare	9%	
5. Vi vill inte behöva säga upp befintlig personal	5%	
De fem vanligaste verksamheterna som kommuner outsourcar		
1. IT	46%	
2. Rekrytering	31%	
3. Lönehantering	27%	
4. Telefonväxel	23%	
5. Fakturering	19%	

Vismas outsourcingbarometer bygger på en enkät som genomfördes 18-26 oktober 2011 bland kommuner och företag. 131 kommuner och 315 små och medelstora företag svarade på enkäten.

Användbarhet viktig vid val av affärssystem

Ju större verksamheten är, desto mindre avgörande är priset vid val av affärssystem. Men oavsett storlek vill sju av tio att systemet ska vara lätt att installera och använda. Det visar en undersökning från Visma.

Bland de mindre företagen svarade två av tre att priset på lösningen är en av de mest avgörande faktorerna. Priskänsligheten minskar när verksamheten växer. Endast en tredjedel av de riktigt stora organisationerna anser att priset är en viktig faktor.

Fem stora aktörer

Den svenska marknaden för affärssystem består av många aktörer. Till 50 procent domineras den av fem leverantörer, varav Visma är en.

I undersökningen ställdes en rad frågor om de viktigaste faktorerna när man väljer affärssystem. Resultaten bygger på svar från verksamheter av olika storlek och i flera branscher.

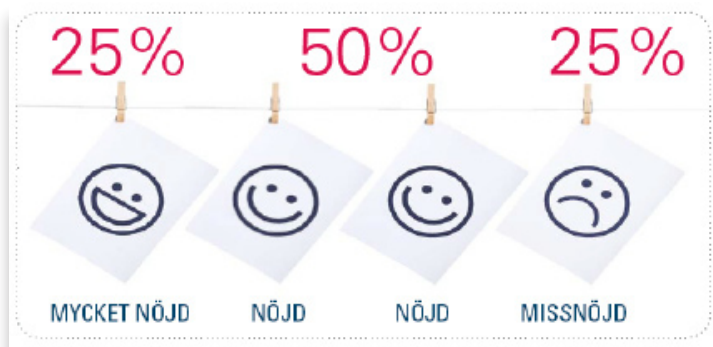
40 procent av företagen och organisationerna var verksamma inom service- och tjänstenäringsbranscher. Vidare representerades tillverk-

ningsindustrin, logistikbranschen och offentlig sektor.

Bransch och storlek avgör
Undersökningen visar bland annat att valet av affärssystem i mångt och mycket påverkas av hur stor verksamheten är och i vilken bransch man finns. Tydligt blir också att nöjdheten med systemet varierar över åren, men enigheten är påfallande om att byte av affärssystem är ett stort steg.

”Att byta affärssystem i vår bransch är som ett hjärtlungbyte på en springande patient”, noterade ett av de tillfrågade företagen i en kommentar.

Vismakunder mest nöjda
Undersökningen visar också att 75 procent av användarna är nöjda med sitt affärssystem och av dessa uppger 25 procent att de är mycket nöjda. Allra mest nöjda – nio av tio – var de som valt en lösning från Visma.

Hur väljer du affärssystem?

”Flexibilitet och användbarhet är absolut nödvändigt för ett affärssystem”

RESULTAT FRÅN UNDERSÖKNINGEN OM AFFÄRSSYSTEM
HÖSTEN 2011

Om undersökningen

Enkäten om affärssystem genomfördes under perioden juni-september 2011. Respondenterna ombads svara på tio frågor kring valet av affärssystem.

Undersökningen baserar sig på 300 svar från hela Sverige. Deltagarna fördelade sig så här efter storlek:

> 100 anställda:	24%
25-100 anställda:	22%
10-25 anställda:	15%
1-10 anställda:	39%

”Enkelhet för användaren är A & O, viktigare än alla andra variabler tillsammans. Om det inte är enkelt, väldigt enkelt, skapas massor av energiläckage i organisationen.”

Tillverkande företag i Mellansverige

Med den ekonomiska oron under kontroll

Lågkonjunkturen känns av, men inte lika mycket som under den ekonomiska krisen för ett par år sedan. Sju av tio småföretagare tror att 2012 blir bättre för dem än det gångna året. Det visar den fjärde årliga småföretagarbarometern från Visma.

De största skillnaderna mellan de två senaste årens undersökningar – den första i högkonjunktur, den andra under ekonomisk avmattning – är att företagarna nu

tänker minska sina lån lite mer och inte ser lika positivt på det kommande året.

Däremot är det inget fel på tilltron till den egna verksamheten. 75 procent tror mer på sitt eget företag än på svensk ekonomi i allmänhet. För ett år sedan var den andelen 64 procent.

Undersökningen genomfördes de tio sista dagarna 2011. Resultatet bygger på drygt 3 200 svar, som redovisas med förra årets siffror inom parentes.

Vismas småföretagarbarometer årsskiftet 2011-2012

1. Har ditt företag dragit ner på investeringarna det senaste halvåret?	Ja 34% (35)
2. Har ditt företag tappat kunder på grund av konkurser?	Ja 21% (19)
3. Kommer ditt företag att minska sina lån under året?	Ja 38% (28)
4. Får konjunkturen negativ påverkan på det gångna årets resultat?	Ja 62% (64)
5. Tror du mer på ditt eget företag än på svensk ekonomi i allmänhet nästa år?	Ja 75% (64)
6. Tror du att nästa år (2012) blir bättre än det föregående för ditt företag?	Ja 71% (82)

 VISMA®
The efficiency experts